

Aleksander Andrzejewski, Arkadiusz Horonziak, Marcin Lewandowski

---

Gąbinek, st. 6, gm. Lubanie, woj.
włocławskie

Informator Archeologiczny : badania 31, 134-135

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Ogółem pozyskano 4100 fragmentów ceramiki, innych zabytków nie odkryto. Na podstawie ceramiki określono chronologię poszczególnych horyzontów osadniczych. Śladowy materiał kultury pucharów lejkowatych ogólnie wydatowano na okres neolitu środkowego. Pozostałości osadnictwa łużyckiego związane są z przełomem okresu halsztackiego i starszego okresu przedrzymskiego. Bujne osadnictwo ludności przeworskiej objęło podfazę A₃ młodszego okresu przedrzymskiego. Drugi etap zasiedlenia przeworskiego przypadł na rozwinięte fazy młodszego okresu wpływów rzymskich.

Badania zakończono.

GĄBINEK, st. 1 (GAZ 35), gm. Lubanie, woj. wrocławskie, AZP 45-47/58

- ślady osadnictwa neolitycznego
- ślady osadnictwa wczesnobrązowego
- osada cyklu pomorsko-kloszowego (wczesna epoka żelaza)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski)
- osada wczesnośredniowieczna
- ślady osadnictwa nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w maju przez mgr. mgr. Aleksandra Andrzejewskiego, Arkadiusza Horonziaka i Marcina Lewandowskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Łodzi, PSOZ). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Przebadano około 2400 m².

Założono wykop o wymiarach 39 x 60 m, zlokalizowany w ramach jednej siatki arowej założonej dla stanowisk Kucierz nr 12 (Jamał 34) i Gąbinek nr 1 (Jamał 35) przy skarpie terasy zalewowej nad dnem doliny Wisły. Od strony północnej wykop graniczył z wykopem Jamał 34, zaś od południa z wykopem Jamał 35. Powierzchnię badań odhumusowano mechanicznie, zasypując najpierw wspomniane wyżej wykopy i odkładając humus na strony południową i północną.

Bezpośrednio pod warstwą orną odkryto zarysy 38 obiektów kulturowych, zalegających w piaszczystym podłożu calcowym. Były to chałupy, paleniska, jamy zasobowe i śmietniskowe. Wszystkie obiekty zostały częściowo zniszczone w trakcie prac rolnych, tak więc w wykopie zarejestrowano tylko ich dolne partie. Znaleziono łącznie 5662 egzemplarze ruchomego materiału zabytkowego (fragmenty naczyń glinianych, przęśliki gliniane, kości zwierzęce, silnie zniszczone przedmioty żelazne), którym nadano 270 numerów inwentarzowych. Zarejestrowane ślady to pozostałości osadnictwa kultury przeworskiej, datowanej na wczesne fazy późnego okresu lateńskiego, a ponadto nieliczne relikty wczesnośredniowieczne oraz nowożytnie.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Badania nie będą kontynuowane.

GĄBINEK, st. 6, gm. Lubanie, woj. wrocławskie

- osada produkcyjna kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski)
- osada nowożytna

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w maju przez mgr. mgr. Aleksandra Andrzejewskiego, Arkadiusza Horonziaka i Marcina Lewandowskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Łodzi, PSOZ). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano 8400 m²

Założono wykop o wymiarach 120 x 60 m. Powierzchnię odhumusowano mechanicznie odkładając hałdę dookoła wykopu. Po zdjęciu warstwy ornej stwierdzono, że wykop zalegała warstwa jałowego, żółtego piasku, w którym wyraźnie odcinało się 120 obiektów archeologicznych, mocno już zniszczonych pracami rolniczymi. Znaleziono łącznie 1126 egzemplarzy ruchomego materiału zabytkowego, którym nadano 125 numerów inwentarzowych. Zarejestrowane ślady pozwalają sądzić, że rozpoznane stanowisko to pozostałość osady produkcyjnej związanej z produkcją żelaza. Specjalistyczne badania geologiczne potwierdziły występowanie w przebadanych paleniskach rudy darniowej, którą na tym obszarze wyprażono, przygotowując do wytopu. Nie stwierdzono występowania obiektów o charak-

terze osadniczym. Relatywnie nieliczne zabytki pozwalają wiązać omawiany obiekt z osadnictwem przeworskim, rozwijającym się na tej terasie Wisły w młodszym okresie przedrzymskim. Wydaje się, że zaplecze osadnicze stanowiła osada badana na stanowisku 1 w Gąbinku. Na stanowisku 6 znaleziono także ruchomy materiał zabytkowy z okresu nowożytnego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Badania nie będą kontynuowane.

Gąsawa, st. 6, gm. loco, woj. bydgoskie — patrz: neolit

Gdańsk, Stare Miasto — patrz: wczesne średniowiecze

GLEDZIANÓWEK, st. 1, gm. Witonia, woj. łódzkie, AZP 58-50/5

- cmentarzysko kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w maju przez dr. Jacka Moszczyńskiego (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez Fundację im. prof. K. Jażdżewskiego w Łodzi. Pierwszy sezon badań po wojnie. Przebadano powierzchnię 32 m².

Powodem interwencji konserwatorskiej było znalezienie dwóch grobów popielnicowych (nr 1 i 1a) w trakcie wybierania żwiru. Z przeprowadzonej kwerendy archiwalnej oraz z rozmów z mieszkańcami wynika, że jest to dalszy ciąg cmentarzyska kultury przeworskiej badanego przed wojną w latach 1934 i 1935 przez W. Kamieniecką i M. Drewko. Odkryto wówczas 117 grobów ciałopalnych.

W wyniku przeprowadzonych badań na powierzchni odkryto sześć grobów ciałopalnych (nr 2-7). Przesiewając ziemię, która osunęła się ze ścian żwirowni, na wysokości grobu 3 znaleziono fibulę brązową i przepalone kości. Ponieważ nie ma pewności czy zabytki te pochodzą z grobu nr 3, oznaczono je jako pochodzące ze zniszczonego grobu nr 3a. W sumie wystąpiło tutaj dziewięć grobów ciałopalnych (siedem popielnicowych, jeden jamowy i jeden nieokreślony), bruk kamienny (obiekt nr 8) oraz sześć jam.

Obok grobów ubogo wyposażonych (nr 1a, 3a, 4) odkryto groby zamożniejsze (nr 3, 5-7). Na ich wyposażenie (oprócz fragmentów ceramiki) składały się zapinki żelazne i brązowe (groby nr 1, 2, 3, 3a, 5, 6), groty żelazne (groby nr 2, 3, 7), umbra (groby nr 2, 5), imacze (groby nr 5, 7), sprzączki (groby nr 3, 5), elementy skrzynek (groby nr 1, 6), fragmenty grzebieni (groby nr 4, 7), nity żelazne (groby nr 6, 7), przęśliki (groby nr 1, 6), nożyce (grób nr 7), osetki (grób nr 3).

Odkryte w tym roku groby uzupełniają bogaty inwentarz zabytków z tego stanowiska. Wskazują jednocześnie, że cmentarzysko to nie zostało przebadane do końca i należy się liczyć z kolejnymi odkryciami. Dotychczasowe badania potwierdzają dużą wartość poznawczą stan.1 w Gledzianówku. Fakt zagrożenia stanowiska przez działalność gospodarczą nakazuje podjęcie natychmiastowych badań ratowniczych na większą, niż w roku bieżącym, skalę.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

GŁOJKÓW, woj. bydgoskie

- osada z późnego okresu rzymskiego

Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie gazociągu tranzytowego, przeprowadzone przez dr. Józefa Bednarczyka i mgr Lucynę Leśniak (Instytut Prahistorii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu).

GŁOSKA, st. 1, gm. Miękinia, woj. wrocławskie, AZP 77-25/18

- obozowisko mezolityczne
- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury lużyckiej (środkowa epoka brązu – wczesna epoka żelaza)